

LA BANDERA REGIONAL

SETMANARI TRADICIONALISTA

ADMINISTRACIÓ:
Carrer d'Aragó, 252, pral. 2.na
Despatx: de 10 a 12 y de 3 a 6

SUSCRIPCIÓ:
Un any: . . . 6 Ptas. — Mitj any. . . 3 Ptas.
Número solt, 10 céntims

Tip. Lit. Fiol y C.ª - Passatge S. Joseph

QUI JEMEGA...

Si tant l'están enfadant— fins pert la paciencia un sant.

CRÓNICA

FEN ELS GEGANTS

Segons han dit males llengües aquets dies, va causar molt mala impressió entre certs elements adictes al partit lliberal governamental el fet de que en Moret y en Romanones, de braset ab el famós don Melquiades, presidissin la manifestació de caracter marcadament republicà que va organitzar-se a Madrid pera commemorar la Revolució de Setembre.

Realment, en qualsevol país en que marxessin les coses pel seu camí natural, no semblaria pas que en Moret y en Romanones, ab la seva actitud en aquesta ocasió, haguessin fet un gran pas pera atreures la confiança de la Corona.

Pro si és només per aixó—y segurament que ho encerto—que alguns partidaris de'n Moret s'han disgustat, ja poden consolar-se pensant que la cosa no portará de segur tanta malícia com de moment semblava.

—Calaverades de la joventut—va dir en Lacierva al enterarse de la feta dels dos prohoms del partit lliberal. Y diu que tot parlantne li escapava una rialleta de satisfacció reveladora de la íntima complacencia ab que veyia les lleugereses y tonteries que el despit inspira al *presunto jefe* de la no menos presunta esquerra democrática.

Calaverades de la joventut—va dir en Lacierva. Per mi la cosa no arriba encara á tant. Vé á ser una dolenteria de nen castigat que, a tall mitj de venjansa, mitj de amenassa, s'en pensa una que á n'ell li sembla que será sonada pró que, en realitat, resulta que fa riurer a les persones grans y reposades.

Y un cop feta..... *aquí estoy yo*. Per aixó'm sembla que en Lacierva en lloch de calificarho de calaverades de la joventut havia de haver dit á n'en Moret: corre, maco, corre, que ara la prempsa del trust te donará un *babó*.

Y millor encara si hagués dit tot un cove de *babons*; perque ja'ls dich jo que «El Imparcial» y «El Liberal» y C^a. van sortir aquells dies que poch s'en va faltar que no tiren el periódich á tres tintes.

Ah senyors! Alló si que va ser una manifestació y una festassa que ¡qué componen tots els nombres del programa de festes del Sindicat de Iniciativa Barceloní! Ni poden compararshi tan solsament.

La concurrència no va ser una cosa massa extraordinària que diguéssim. ¡Pró qué té que veurer aixó, si la prempsa del trust dona ja per segur que... l'any que vé hi haurá més de 40.000 persones?

No's vajuin á creurer, per aixó, que aquest any la cosa anés magre. Hi havia, ben bé sense exagerar, 1.500 ànimes, vull dir 1.500 cossos. Y aixó de reunir á Madrid quinze vegades cent persones, totes d'un plegat, s'ha de confessar que no ho lograria pas, aixís com aixís, qualsevol capítost de reaccionaris de aquets que porten sempre á flor de llavi el crit maleít de *vivan las caenas!*

De l'entusiasme no cal parlarne. Alló va ser un deliri. Contin que segons afirmaven els diaris del trust—y nosaltres creyém que estaven en lo cert—la festa va resultar una glorificació com cal del moviment revolucionari que implantá definitivament á Espanya els principis lliberals que'ns han fet tant felissos.

Y essent aixís ¿cóm hi podia faltar en Moret, l'autor de la lley de jurisdiccions y del fracassat projecte de Associacions, dues mostres escullidíssimes y una sola prova convincent de les excelencies de la llibertat que ells festejen?

En quant á l'ordre y á la harmonia que va regnar entre tota aquella gentada, va ser admirable. Només á un pobre noy se li va escapar ab tota la bona fè un crit de *¡Viva la República!* sense recordarsse de que al devant hi havia roba estesa. Pró en Melquiades Alvarez, que actuava de mestre de cerimonies, se li va encarar tot seguit dient-li ab posat de pomes agres: *Mochuelo*, vull dir, *muchacho! aquí no se dá otro grito que el de ¡viva la libertad!*

Y ja desagratat en aquesta forma el fervor dinástich de'n Moret y en Romanones, la grandiosa manifestació va seguir el seu curs sense donar altre crit que el que va indicar D. Melquiades.

Perque si no ho sabien, alló és la verdadera solidaritat. En Melquiades Alvarez, entre en Moret y en Romanones, representa la conjunció dels elements avensats, el bloch formidable de les esquerres que ha de aixafar la *hidra del clericalismo* y de passada la del *separatismo* que venen á ser dues cues ab un mateix cap.

Aixís, al menys, com jo els ho conto, m'ho han venut els diaris del trust.

Ara si algú'm diu que, després de la manifestació madrilenya, considera aquell bloch ab que sempre se'ns amenassa com un insignificant pallet de riera ab el que el partit carlí hi jugaria á pidraltes que sería un gust, jo li diré que abans de la manifestació, en la manifestació y després de la manifestació, ho he considerat aixís mateix.

Han de canviar molt de pensaments y de fets aquesta trepa de demócrates de frach, sense altre aspiració que la cartera ministerial, pera que sigui possible el bloch de les esquerres. Tot lo que fan ara es mitj comedia y mitj despit, perque ja se'ls hi fa un xich llarga y pesada la abstinencia del poder.

En Moret y en Romanones, assistint á la manifestació, varen acabar de acreditar-se.

Llástima de pebrot que no's va anar á aixafar entre els kilométrichs mostatxos del famós home panell!

Diu que part dels manifestants, pera exteriorisar el seu entusiasme, entonaven cansons apropiades al acte.

Malaguanyat que no sabessin el catalá perque res tant apropósit com que á n'aquells 1.500 cossos que seguían á n'en Moret y en Romanones se'ls hagués ocorregut de cantar la tornada de aquella cansó d'*El Mestre* aquí prou coneguda, y de la que el mateix Sr. Comte els hi hauria marcat el compás ab la seva coixera:

Anemhi tots dos y no massa depressa
O-la-lá. Cap á ballá!

JORDI PICAROL.

Avant sempre

La «Joventut Carlista» de Barcelona ha tingut una sublim pensada. En son afany de mantenir l'ambient tradicionalista que arreu es respira y com volguent posá punt temporal ab un recort perdurable, á la serie de manifestacions que desde Butsenit s'han succehit sens interrupció, revifantse fortament y arrelantse ab més vigor en el cor dels catalans l'esprit d'estimació á un Deu ultratjat, á una Patria escarnida y á un Rey destronat que sofreix les amargures d'un desterro,

ha determinat commemorar en la próxima diada de S. Carles, la festa onomástica de nostre R... ab un banquet en el que's convida á tots els veterans que durant les últimes guerres civils defensaren ab l'arma á la mà, contra la revolució impia, els tres lemes sants que integran el programa de la Comunió tradicionalista. Just és que aquells que un día deixaren les delícies de la llar abandonantse al sofriment d'una lluyta, veigin avuy una mostra d'estimació y afecte en aquells que segueixen les seves petjades, admirém son heroisme y sentim en nostres cors l'ansia vivíssima de lograr demá lo que ells, á pesar de son esforç, no pogueren ahir, ó siga'l definitiu triomf de la Causa carlista.

Just és de que's veigin honrats aquells que exposaren la seva vida y daren la seva sanch per tots aquells que'ns honrém ab el dictat de carlins, per tots aquells que volém seguir ab constancia y llealtat les tradicions que heretarem de nostres avant-passats, per tots aquells que tenim el ple convenciment de que'ls mals que afligeixen á nostra estimada Espanya no provenen d'altra cosa que dels desgabells polítichs y patriótics promoguts per homes sense entranyes; per tots aquells que sentim bategá els nostres cors al impuls d'una Causa que, nascuda al cim de Covadonga, defensada per un Pelay, continúa encara en eixos temps mantenintse exuberant, plena de vida; mantenint á través dels sigles y de las revolucions el foch sagrat de les tradicions patries que no's pot extingir ni s'apagará jamay mentres hi hagi un sol espanyol admirador de les proeses dels vells de nostra rassa; mentres hi hagi un sol catalá que vulga ostentar ab noblesa el títol de descendent d'aquells héroes que en els turons del Bruch batallaren contra les tropes franceses portant com á senyera la Bandera del Sant Crist y amparats sota'l manto de la celestial Patrona la Moreneta de Montserrat.

Si, aquestos vull jo creure que han sigut els sentiments ab els que s'ha inspirat la «Joventut Carlista» de Barcelona, al proposarse commemorar tan dignament la festa de S. Carles, quins sentiments han trovat eco en totes les Joventuts Carlistes Catalanes y de les demés regions, omplint de alegría els cors dels nostres veterans. Avant, donchs, y no desmayar. Fem tots plegats que resulti una festa digna dels defensors de nostres creéncies, cooperemhi tots ab nostres obres al esplendor de dita festa, puig que al mateix temps que prestarém un tribut d'admiració, veneració y respecte als héroes de nostra Causa, donarém sens dupte un altre pas pera arribar á la restauració de la Monarquia católica-cristiana.

LA BREMA

En Toni y en Segimón,
dos pagesos de *boquilla*
que alternen com masovers
d'una grandiosa masia
ab boscos y regadús,
remats y una bona vinya,
—vinya hont les tempestats
jamay minven la cullita.—
s'están al cim d'un turó
que plans inmensos domina,
y párten, com de costum,
de coses de la masia:
de si els llegúms válen poch;
de si's moren les gallines;
de si l'euga te dalit
y es molt bona per la cria;

de si l'amo es cassador
y may pert el tret quan tira,
y de mil cosetes més,
assumptos de pagesia
que'ls jayos sáben tractar
ab tant campetxana crítica.
Tot de cop, en Segimón
que ha ben llambregat la vinya,
—vinya plena d'uns raïms
que de tant rossos encisen—
diu á n'en Toni:—Minyó,
enguany hi há bona cullita,
y al meu celler no hi ha ví
com qui diu per medecina.—
—Segimón, aném á pams
que á canes no'ns entendríem;
(diu en Toni mitj sorprés
y gratantse la perilla.)
Si tu aquesta indicació
la fas perquè aném á mitjes,
haig de dirte sense embuts
que aquest cop no farém fira.
Es cert que'ls raïms fan goig
y que hi há bona cullita;
pro de most no n'entrará
ni un trago dintre la tripa.—
—Home, Toni, ets molt crudel.
Tu administres la masia
fa uns quants anys, y vas molt gras,
y jo no puch dur camisa.
Quan dich, jo parlo peis meus,
per tota aquella familia
de mossos y jornalers,
que tenen dret á la vida
com tú y els teus.—

—Segimón,

no sé qué vols que t'hi diga.
Per ara l'amo soch jo;
soch el guardiá de la vinya;
jo faig donarli els conreus
que per produhir necessita;
quan mor un cep, un de nou
en faig plantar desseguida;
les rases faig arreglar
si un cop d'aigua les desvia.
De manera, que perquè
puga ser ben productiva,
jo y els meus hi treballém
ab fatlera ben poch vista,
mentres que tu y tots els teus
sols veniu á la vigilia
de breniar, ¡y ab pretensions
de que os ómplin la botija!—
—Home, Toni...—

—Ja ho he dit;

¡Ni un gotet per medecina!..—
—Jo tinch mossos...—

—Jo també.—

—Jo sempre vetillo la vinya,
y veig coses...—

—Lo que veus
son moltes trapaceries,
y les ganes d'enredar
tant sols mentides t'inspiren.—

—Mira, Toni: Tu, obcecat
en treure vi de la vinya,
no repares en detalls
d'importancia. Malalties
que van agafant els ceps
ab rapidesa may vista.
La rasa aquella d'allá...
d'aquell cantó de marina...
la que sempre ha rajat mes,
perque la terra es més rica,
va posantse malament
per mor d'una malaltia,
d'un insecte—el *solidarium*—

mena de mosca atrevida
que'ns amenassa invadir
tot el restant de la vinya.
Quan aixó s'hagi escampat,
vindrá la feyna; y si un día
necessites del esfors
de mi y tota la pandilla
dels mossos meus, te diré:
Toni, apányat; que la vinya
molts anys l'has bremada tú;
donchs combat la malaltia,
nosaltres ja ho mirarém
desde l'ombra d'una alzina.
¿Qué t'ha semblat?—

—Segimón...

home... déixat de rencilles...
que aixís hi perderém tots,
L'amo perderá la vinya
y nosaltres...—

—¿Qué vols fer?—

—Bremar junts, sense malicia,
y quan trafeguém el vi,
ja ho sabs, anirém á mitjes.—
—Molt be, Toni.—

—Segimón,

to dicho y ¡visca la vinya!..—
—¡Visca l'amo, per molts anys!..—
—Y que visca l'euga?..—

—¡Visca!—

PAU GACROFA

Polítiques

L'Homenatge á Salmerón

Clars com sempre

Se'ns demana la opinió sobre l'homenatge que tracta de fer á n'en Salmerón la Solidaridad Catalana. Nosaltres, per espinosa que sia la qüestió, hi dirém la nostra. Y la dirém sempre clara y franca, tal com la sentím. Aném á dir-la també en aquest assumpte, ja pera servir als amichs que'ns solliciten, ja pera orientar la opinió d'alguns dels nostres que en aixó's mostren ductosos.

Salmerón, de tota la vida, era un anticatòlich foribond, un centralista entusiasta. Coautor de la Revolució de Setembre, col·laborá activament en la implantació de totes les mides anticatòliques d'allavors: llibertat de cultes, persecució al bisbes, etc. President de la República federal, ell se portá com á centralista ferm y inventá, després, la célebre teoria de les 4 unitats, negació de tota idea autonomista.

¿Qué podia unir als carlins ab el Salmerón històric? Cap idea, cap afecte comú.

Perque's donava la mala sort de que ni tan sols podia lligarnos ab ell un odi comú á les institucions y una aspiració forta á volcar al régim embrutidor d'Espanya. Ell sempre feya muequetes al reys, y els defensava els plets, y era tot mansoy al predicar contra les dinasties entronisades, y procurava conciliar son republicanisme ab una oposició «razonada y bien entendida» á la monarquia lliberalíssima...

Perque fins aquí habia arribat en Salmerón. A declarar preferible pera ell la dinastia alfonsina que no pas la dinastia carlista.

Y en aquest extrém posat, res de comú (ni dogma positiu, ni odi á lo entronisat) podia unir-nos ab el renomnat filosofh krausista.

Aquest era en *Salmerón històric*. El nostre homenatge, baix aquest sentit, impossible.

Y arribá'l cas celeberrim de la Solidaritat. Y aquest cas en portá un altre: el «cas Salmerón». Será ell il·lògich, será inesplicable, però es una realitat. Tothom el coneix.

L'expresident de la República, furiós anticatòlich, predicava ara tolerancia, aconsellava pau als seus, no atacava en sos discursos á la Iglesia, era moderat á les Corts, condemnava als menja-capellans, reconeixia els drets de la Iglesia á existir, com qualsevol altra societat, y el dret de les Congregacions á ensenyar, dintre d'una base comú ab els seglars, lluitant ab ells en competència progressadora...

L'expresident de la República, centralista per temperament y per conviccions científiques, proclamava la personalitat catalana, damnava als centralistes republicans, volia una federació de regions autónomes, reconeixia els drets colectius, escampava arreu la llevor autonomista, y procurava portar als republicans cap als ideals de Catalunya, y á les demés regions cap al amor als catalans. Recordis la campanya á Galicia ab en Mella.

L'expresident de la República, aliat de la monarquia y enemich coral dels ideals y de la dinastia tradicionalista, proclamava l'odi comú á les institucions actuals, l'anorreament al régim existent per sobre de tot, la unió de tots els antidinástichs en un odi comú á lo legal ara, la preferencia de Carles VII sobre la dinastia regnanta. lligada essencialment—ell ho deya—á la pèrdua de les colonies, al empobriment d'Espanya, á la runa de tota supremacia moral, á la expoliació del poble.

Perque, á tot aixó arribá en Salmerón: á ser actòlich; pero no anticatòlich; á ser autonomista fermíssim y no centralisador; á ser amich dels carlins, per ser aquets enemichs dels enemichs d'ell...

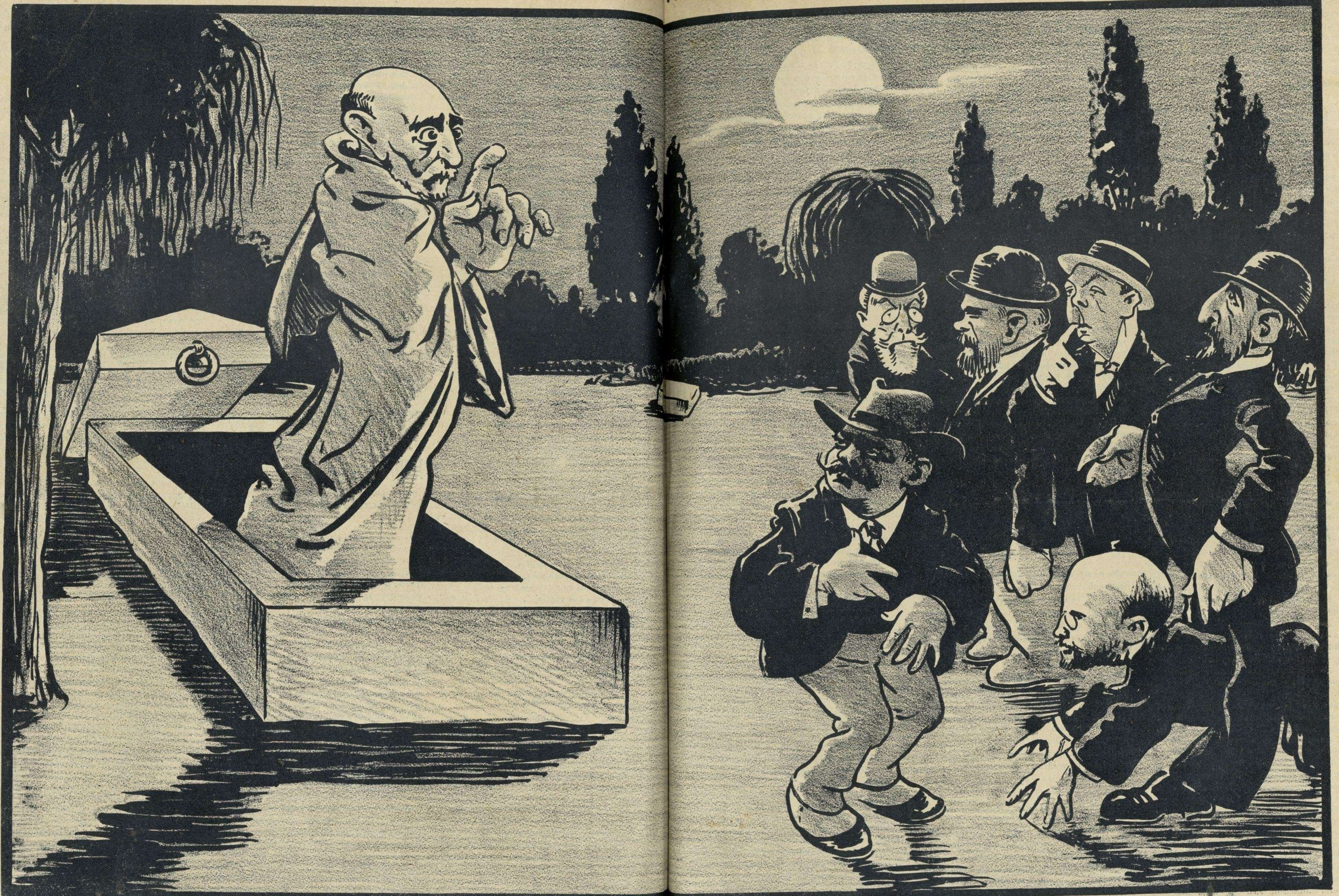
Y en aquest extrém, molt de comú ab ell ens unia ara. Y era absolutament lògich ara, l'abrá's famós que al Hotel Colón van donarse'l gran arrepenit ab el nostre popularíssim Duch de Solferino.

Aquest era el *Salmerón actual*. El nostre homenatge, en aquest sentit, era no ja possible; era lògich.

Quant més s'accentuá la anterior vida den Salmerón, anticatòlich y centralista, més ressaltará als ulls dels bons son últim comportament, ni anticatòlich, ni centralista. Perque son falses de tota falsetat les declaracions que s'han posat á la boca den Salmerón en els moments solemnes de sa agonia. Persona allegada el qui fou en vida gran amich nostre, el general carlí Junquera, ens ha contat els últims dies den Salmerón, entregat per enter als assumptes múltiples de sa numerosa familia y'ns ha negat tota manifestació anticatòlica feta per ell en la hora suprema...

Y ¿no significa rés l'acte d'un home que tira per la borda tota sa historia, y s'exposa á la mo-feta dels seus mateixos, y's posa en el terror de que li diguin ab rahó renegat, y no vol que s'ataqui inconsideradament á la Iglesia y abraça á unas de les altes figures de la Comunió Tradicionalista y de la Iglesia militanta?

El favor que feu á Catalunya fou gran. Y Catalunya, representada per la Solidaritat, volgué pagarli nomenantlo qüefe d'ella, enlairantlo, per lo mateix, á primera figura de la política espan-

LA VUEL QUEFE

—Solidaris: Que m'honreu tal com me mereixo, *pase*;

peró *vamos*; ¿voleu dir que no'n faréu un xich massa?

yola, perquè la Solidaritat és en els moments actuals la força més vital de la Espanya política. Y á n'aquest elevament hi col·laboraren els nostres diputats carlins, y obraren rectament al ferho: que no tot té de ser baixa política en aquestes terres de les politiquetes asfixiantes, hont tot se mira á través del prisma dels petits interessos personals.

Y morí, en mal hora, en Salmerón. La nova ens afectá per molts conceptes. Ell era llas personal de Catalunya ab molts d'Espanya. Ell contenia la barbárie anticatólica de gent perduda. Ell havia proclamat, desde l'alt seti del camp republicá, la necessitat absoluta de la Tradició, pera fer agermanada ab el Progrés, la felicitat d'Espanya, coincidint ab l'ilustre Mella. Sa mort ens fou sentida, més dolorosament, per haver sigut fóra dels brassos de la Iglesia nostra Mare...

Reunida Solidaritat, el nostre bon amic, el diputat senyor Aliet, representá á la minoria carlista. Per unanimitat s'acordá honorar la memoria del mort ilustre.

¿Cóm? La seva mort debía dirho. ¿Morí com á católich? No, per desgracia. Ridícol y antirreligiós hauria sigut proposar honorarlo católicament. Ridícol y antihumá hauria estat, per aquest motiu, deixar de tributar al mort un homenatge d'agrahiment. Y aixís és que, quan l'Aliet s'adheria al homenatge d'una espléndida corona mortuoria; y quan en Bofarull representava als carlins á la recepció del cadaver, no feyen més que cumplir ab un deber elementalissim, dintre de la disciplina política més extremada, dintre de la ortodoxia católica més pura; que aquesta és la conducta que segueix el mateix Vaticá en les morts dels Prínceps y magnats regnants que moren fora de la Iglesia veritable.

No obstant, el sacrifici carlí era gros. L'acte dels diputats carlins, lloable, no ho podia semblar á tots els nostres. Anys y anys d'aïllament polítich, ens tenia vidriosos y oblidats del tracte ab els demés partits. Un torrent de sanch generosa ens separava del mort. La minoria carlista solidaria feya un sacrifici colossal al fer aquest homenatge. ¿Que era un deber? Hi ha debers molt fàcils de complir-se. Hi han debers que suposen una voluntat de ferro, debers que fan sanch, debers que sacrificuen... Y el bon baró d'Esponellá, y l'amic Junyent, sapigueren ferlo aquest sacrifici; y'l feren ab les salvetats que'ls imposava la rectitut de la seva conciencia eminentment cristiana.

En Salmerón ens havia servit, sacrificantse. Nosaltres l'anaven á honorar, sacrificantnos. Ell sacrificava sa persona al pervenir d'un poble. Nosaltres sacrificavem, tal volta, la consideració en que'ns tenien molts dels nostres, á una persona.

Més sacrifici de part nostra era impossible. Demanarnos més, era una mena de impossible. No obstant, donárem més. Se nomená una Comissió pera honorar més la memoria den Salmerón; els nostres s'hi avingueren y'l bon Baró d'Esponellá fou nomenat membre d'ella, y prestá'l seu palau pere les reunions. S'acordá anar á Madrid, en principi, en manifestació: la generositat carlista s'hi avingué, en principi... S'acordá imprimir els discursos... y també. La cosa s'extremava, s'extremava...

Peró, senyor Cambó: ¿no véveu que la cosa s'extremava? Y algú proposá que's demanessin les cendres den Salmerón, en nom de Catalunya... ¿S'ha de callar? No, ¡nosaltres parlarém; massa ja!

Hem comensat l'article fent den Salmerón una biografia entusiasmada: era justa. Ara diém

que'n fem massa; és justa, també, la afirmació, nostra. Als carlins timorats els parlarém clar, diéntelshi: ¡fora escrupols: honrar á n'en Salmerón, solidari! Als diputats de la Solidaritat els parlem ara clar, diéntelshi: ¡en fem massa! ¡Trencarém la corda! No exagereu, no us sortiu del just medi! ¡No imiteu actituds madrilenyes, que tant heu criticat! ¡El sacrifici carlista no pot allargarse tant, tant!...

Ni l'ilustre mort mereix la immortalitat, ni la Comunió Tradicionalista pot fer d'escala pera pujarhi. ¡May, may, may!

Honorin els de *La Publicidad* á son ilustre quefe y correligionari. Llohi *La Veu* al qui contribuí més que ningú, al enlairament dels homes de la *Lliga Regionalista*. Pero'ls carlins, arribat hont son arribat en llaor d'ell...

¡Senyor Cambó! Sou polítich per esséncia, hábil, tortuós. Vos que dirigiu *de facto* el coglomerat solidari, no l'exposeu—per un dit més ó menys de agrahiment—á la seva esmicolació, ni tan sols á la pérdua del equilibri. Vos mateix, home bó del grupu, indisciplinats els carlins, seríeu un delegat simple d'idees extremes; puig ab els carlins farien retirada totes les idees católiques de la Solidaritat...

Llohi la Solidaritat al Salmerón solidari! Però que les seves cendres descansin en la pau del Cementeri, entre una atmósfera d'aplaudiment dels catalans, sense posarli l'inri d'haver sigut—ni que sia involuntariament—causa de la més petita indisciplina solidaria, com algú hi ha volgut posar ja l'inri d'unes declaracions antirreligioses absolutament falses.

Y que'l bon Deu, que á la Creu morí, hagi redimit la seva ánima ab una espurna de la seva infinita Misericordia, sublimant en un punt de contrició aquella ánima perduda malhauradament en aquest mon de miserias...

REBEC.

A l'Ulled

No sé si't dius Pau ó si't dius Nofre, ni ganes tinch de saberho. Sols sé qu'ets un dels quefes de les kábiles lerrouxianes y que'l día 4 del mes que som vas venir á dir quatre bestieses als kabilenys d'Olesa, y aixó'm basta y sobra pera dedicarte aquestes quatre lletres. Aném al cas, que aquí sobra la retórica.

Diuen els teus correligionaris d'aquí, que tu'ls vas dir que no eren homes si permetien que'ls carlins passejessin la bandera de Deu, Patria y Rey pels carrers d'Olesa sense férnosla á trossos. Y jo't dich, que aixó els lerrouxistes d'Olesa no ho farán may. En primer lloch, perquè'ls d'aquí no son tan cafres com tu voldries; segonament, perquè saben que, gracies á Deu, no som mancos, lo qual vol dir que'ls tocaria el rebre, y aixó no agrada á n'ells ni á ningú.

A Mataró, sent vosaltres deu contra un, no lograreu fer passar la vostra. A Barcelona be n'hi ha de banderes carlines, y encara es l'hora que no n'heu trossegada cap. Y el que trigareu! Encara que'ls lerrouxistes son prou tontos, ja ho veuen que se'ls hi acaba el panís.

De dir quatre valentíes en un mitin á anar-les á posar en práctica al carrer hi ha molta diferencia. ¿Que no ho vas veure que'l día de la *merienda* si no haguéssiu anat entre guardies-civils, ni tampoch haurieu gosat á sortir de casa, no més per por dels carlins? Els lerrouxistes d'aquí, son com els de Barcelona y de tot arreu: que en faltantlos l'apoyo dels caciehs ja no se'ls veu el pel en lloch. Ara si tenen qui'ls guardi les espatlles (com á Mataró), no'n son poch de valents!

Y hasta un altre día, capitá Aranya; que tu ets molt félis: embarques als companys y tu et quedés en terra.

Olesa-October 1908

JORDI TRIU

¡Eran PROGRESISTAS!

Pues, señor, los tradicionalistas estamos de enhorabuena.

De nosotros se puede afirmar que contamos las victorias por los combates. Y si el cuerpo tradicionalista es un cadáver, como locamente suelen afirmar desde los borregos de Moret hasta las hordas lerrouxianas, qué sería si ese *cadáver tuviera vida*? Las kábiles no quieren ó aparentan no querer cejar en su vano empeño de amortiguar nuestras brillantes y activas manifestaciones de vida. Se dirán sin duda para sus adentros como los fariseos de antaño: ¿qué hacemos? este hombre (el tradicionalismo) *alborota* las masas y las arrastra en pos de sí en vertiginoso torbellino.... Y no sabiendo cómo detener el impetuoso avance que en la opinión está obrando de día en día, procura por lo menos entorpecer la marcha de su carro triunfal, mojándoles con insultos desde las columnas de un periódico sin vergüenza, en el cual no se sabe qué admirar más, si el cinismo con que falsea los hechos para servirse de ellos á su antojo, ó la poca educación con que arremete, valiéndose de la mentira, de la calumnia y de cualesquiera medios adecuados á su sistema.

Si verdaderamente demostraran en la práctica el valor de que se precian en su casa, á puerta cerrada; si en realidad fuesen tal cual los parió en su calenturiento magin su fugitivo caudillo, habria para compararlos con aquellos *hombrecillos* del Extremo Oriente, por su tenacidad en acometer, porque no hay que poner en tela de juicio que estos kabileños son un ejemplo de *acometividad*; sólo que al volverse la oración por pasiva dejan de ser bípedos para... patas ¿para qué os quiero? O si nó un botón para muestra, tomado de su bien surtida *botoneria*. Cuando el domingo último, al llegar á Barcelona parte de los del Aplech, un grupo de unos veinte jóvenes carlistas se dirigía á su Centro del Pueblo Seco, para depositar en él su bandera, se encontraron de buenas á primeras con otro compacto grupo de matones de manos. Apenas éstos estuvieron á distancia de los primeros, empezaron aquéllos según su *liberal* costumbre á insultarlos. ¿Y qué dirán ustedes que bastó para poner en dispersión á la jauría impertinente? ¿tiros? no; ¿mojicones ó cosa parecida? Tampoco, aunque bien merecido se lo tenían. Bastó para ello que uno de los nuestros hiciera ademán de correr en dirección á los *guapos*, para que éstos, sin encomendarse á Lerroux ni al diablo, se echaran á *galope* tendido.

No obstante, son esta gentuza unos inciviliza-

dos, intolerantes, capaces de qualquier atropello, si saben que no han de bailar con la más fea. Además á embusteros y farsantes nadie les gana.

¿No predicán ellos libertad? ¿y de qué manera entienden ese magnífico atributo de la criatura humana? Estorbando mitines, apedreando pacíficos ciudadanos, embruteciendo á las masas, blasfemando de lo que no conocen y atropellando el indiscutible derecho que á todos como á ellos nos asiste de reunirnos cómo, dónde y cuándo queramos para propalar nuestras ideas; ofendiendo, en fin, ya de palabra ya desde la prensa, solapada é hipócritamente á los que sólo han cometido el delito de no pensar como ellos.

Bandera tradicionalista de Mataró, emblema de verdadera paz, de verdadera redención, progreso y libertad, yo te saludo. Has recibido tu primer bautismo de fuego.

Y vosotros, tradicionalistas de levante, no os arredre el aparatoso ardor bélico del enemigo. La verdad y la luz se imponen, y tarde ó temprano, acaso en no lejano día, brillará el sol de justicia que disipará el vandálico furor de los que intentaron profanar nuestra bandera.

MATÍAS CORTÉS

Mataronines

En Roca, l'abanderat de la Joventut Carlina de Mataró continúa á la presó ab estranyesa de tothom. No vol posarsel en llibertat provisional y además se li demana una fianza civil de 10.000 pesetes.

¿Cóm apreten els cacichs de Mataró!

A Mataró hi ha un senyor, (vol semblarho al menys) á qui coneix prou tothom, y massa. Aquets dies rebo *la mar* de biografies de persones de Mataró y entre elles hi ha la d'aquest senyor á qui'm refereixo. Sembla que ja li ve de familia el ser un trampós y un mal bitxo. Tant, que ja'l seu pare, quan algú li preguntava:

—Qué tal el vostre noy?—ell responia imperturbable:

—Per llá deu estar, grás com un porch y estudiant per lladre.

Es cert que ningú coneix tan als fills com els pares...

«El Liberal» de Mataró, orgue del partit liberal monárquich del districte, fa una ressenya tendenciosa dels successos de Mataró. No s'atreveix á dir que l'agressió vingué de part dels carlins, però no se'n falta gaire.

Entre altres burrades diu:

«Al que menos responsabilidad puede haberle en el suceso ante la pública opinión es á los intolerantes que quisieron rasgar la bandera carlista, protestando de su paso en la liberal ciudad».

Ja's necessita barra per dir aquestes coses. Ja's coneix que són aquests liberals *amaestrats* pel seu quefe en Moret, mataroní.

Peró llegeixin aixó altre, que té bemols:

«Se quiere que en la ciudad de Mataró, Mea del liberalismo del litoral catalán, tengan sus moradores aquella superior cultura y santa virtud para reprimir sus sentimientos de asco y odio por todo lo carlista; que no haya como se dice intolerantes?»

Ofensa com aquesta, al poble mataroní, no

és possible. Pera tractar aixís als mataronins, s'ha de ser molt poca-vergonya ó s'ha de tenir un concepte molt baix de la gent mataronina.

Si jo fos mataroní, li ensenyaria de modos al deixeble del cacich que hagi escrit aquest insult gravíssim.

Peró ja comenso á creure que son veritat totes les coses que m'han contat y'm conten de Mataró.

Poble que toleri les osadies de un cacich que porta les mans tan brutes y el front tacat de sanch, mereix un tirá com el que té que'l mení com qui mena un xay al sacrifici.

Que no li sápigam greu á n'en Roca d'estar mes ó menys dies á la presó.

En Roca es ja un símbol. En Roca ve á ser en aquets moments, el David que vencerá al Goliat imbécil que ha volgut ofegar l'esprit carlí que amenassa derrocar el seu imperi.

Y el Goliat caurá; caura irremissiblement.

Ja ho anirém veyent en setmanes consecutives.

L'aplechs

A l'hora que escrich aquestes ratlles están en camí don Alfons y donya Victoria, cap á nostra ciutat.

Que Deu els dongui lo que més els convingui per la salut de la seva ánima, que és lo que ha de desitjalsi ton bon cristiá.

Y la gent se tirarà al carrer, á veure lluentors y bullici y soldats y condecoracions, y veurém domassos als balcons y lluminaries á algunes cases, etc.

Y veurém al alcalde accidental mudat de les festes; y al señor Prat de la Riva tot seriós, y á altres personatjes com respiren satisfacció per haverse codejat ab els quefes del Estat espanyol. ¡Bueno!

A mí ni'm fan fret ni calor aquestes coses. Cada hu és cada quisque y tal com Deu l'ha fet.

Me té molt sens cuidado que en Prat de la Riba y en Puig y Alfonso y en *Perico de los pa'otes* se menjin á festes á les institucions. L'home és lliure.

Jo'm guardaré prou de criticarho.

Si fos Don Carles el qui vingués á Barcelona, be voldria que no'm neguessin el dret de fer lluminaries y d'entussiasmarme.

Donchs aquest dret el concedeixo als altres.

Per ma part els asseguro que, si'm trobo al carrer y passa la comitiva régia, me la miraré ó m'hi encanteré com qualsevol xicot pogués ferho.

Ara lo que també faré será *pensar* lo que'm dongui la gana.

La libertad de pensar á mi nadie me la quita.

Hoy para mí, mañana para tí.

Y és una gran veritat. Perque abans, la guerra encesa era entre catalanistes y lerrouxistes. Ara és entre lerrouxistes y carlins.

«El Progreso» ens dedica cada editorial que n'hi ha pera llogarhi cadires:

—*Basta de Aplechs!*—diu fet una brasa de foch. Y li clavém pels nassos l'Aplech de Burriana, que ha sigut un exitás.

Y es tant lo que «El Progreso» y «La Rebeldia» s'ho prenen en serio, que ja 'ns diuen «*Comprad vuestros ataúdes*».

Ay Verge Santissima! La Neotafia no s'entrendrá de feyna.

Per altra part fan bé els lerrouxistes de deixar en pau als catalanistes.

«El Poble Catalá» y «La Veu» tenen molta feyna esgarrapatse ells ab ells.

Es diuen unes cosotes que á un el tomben d'espallles.

Y les que's dirán ara ab el mbtiu del viatge de les intitucions y l'estada de Don Alfons y la seva esposa!

Me sembla que'ls haurém de cridar al ordre y dilshi que fassin el favor de callar, que aixó no fa guerrero ni catalanista.

Aixó és engreixar als enemichs de fora casa, y demostrar que les envejés y les ambicionetes també son plantes que's donen en aquesta nostra estimada terra.

Telegrafien que el motiu de que don Alfons hagi anat á Madrid abans de venir á Barcelona, és que'ls dinástichs madrilenys consideraven postergada la capital d'Espanya si'ls monarques entraven á Espanya per Catalunya.

Ja me'lsen creya de ximplés als dinástichs de la Vila del Os, però no tant.

Ves á qui se li acut una bestiesa tan grossa.

S'ha comentat molt el detall de que donya Cristina sortís de Viena unes quantes hores més tart que'l seu fill y la seva nora.

Y no sols s'ha extranyat á Madrid, sino que s'ha comentat també á Viena.

¿Es qui hi há moros á la costa?

Diu que aquests últims dies els trens que sortien de Madrid cap á Barcelona sortien plens de agents d'ordre públich y policia. Se calcula n'han vinguts 600.

Ara m'explico la pudó que's sent á Barcelona y que ningú s'explicava satisfactoriament.

«El Progreso» ha llessat l'idea de celebrar la festa de la llibertat á tots els pobles de Catalunya com á protesta del ressorgiment del partit carlí.

A cada poble, aixecarhi un monument senzill: quatre pedres al mitj de la plassa, y prou.

Bueno. M'está be. Al cap de mitja hora el carro de les escombraries haurá recullit tots els monuments.

Del cap d'un lerrouxista solament podia sortir aquesta *gran* idea.

A n'en Capdevila de Romea li ha sortit un competidor.

El noy Vidal y Rivas, el *parvenu* fideuer, que'l passat diumenje va fé'l pallaso en el teatre Romea ab motiu de l'entrega d'una bandera que'l grupu dels catorze (tots els monárquichs) regalava als estudiants alfonsins, que encara son menos que'ls del grupu.

No's poden dir més tonteries en menos paraules, cosa molt natural si's té en compte que'l *ilustració* den Vidalet está á l'altura de la seva aristocrácia. Ja ho diu el ditxo: de porch y de senyor, se'n ha de venir de mena.

En una cosa estigué encertat l'héroo de les *reials jornadas*: en escullir el lloch de l'entrega.

Verdaderament enlloch com á Romea podia enquadrar la festa á que'ns referím. ¡Con que allá s representaren les primeres gatades!

Sens dupte en Pitarra devia mirarsel ab ulls d'enveja, perque de tots els personatjes que creá, cap podia ésser tan ridicol com el qui feu diumenje ús de la paraula.

—¡Quína llástima—degué dirse en Pitarra—Quin partit se'n podria treure d'aquest individu pera fer riure'l nostre públich! Qué gats que sou (cuidado ab la pronunciació) y que bé serviriau pera les meves gatades!

Un consell volém donarli al nen gólich *corredor* *royal*.

Y es: que no s'emboliqui ab discursos, que li darán mal resultat.

Miri que'l Noy de Tona va comensar fent discursos y va acabar arrencant caixals.

Y val á dirho: entre'ls discursos de l'un y l'altre, no hi ha gran diferencia.

Com no n'hi ha entre llur *gran* inteligencia.

EL MENJA-CAPELLANS

En Nakens, en EL «MOTIN»,
torna á menjar carn de frare,

ija li sortirém al pas
tot cantantli les quaranta!